

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ประโยคความซ้อนในงานเขียนระดับทางการของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี” ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลงานเขียนระดับทางการ จากกลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา 411-208 สุนทรียภาพในภาษาไทย จำนวน 40 ฉบับ และ วิชา 411-306 วรรณคดีวิจารณ์เบื้องต้น จำนวน 45 ฉบับ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 ที่เขียนตอบข้อสอบปลายภาค รวมจำนวน 85 ฉบับ งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะของ ประโยคความซ้อนในงานเขียนระดับทางการของนักศึกษา เพื่อวิเคราะห์หน้าที่ของประโยคขยาย ในประโยคความซ้อน และเพื่อศึกษาข้อบกพร่องของประโยคความซ้อนในงานเขียนระดับทางการ ของนักศึกษาด้านการเรียบเรียงประโยค ด้านการใช้ประโยคขยาย และด้านเนื้อความ โดยการศึกษา ครั้งนี้จะวิเคราะห์ตามแนวคิดทฤษฎีที่ นววรรณ พันธุเมธา (2527 : 139-144) ได้อธิบายไว้ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะของประโยคความซ้อนในงานเขียนระดับทางการของนักศึกษา

ประโยคความซ้อนในงานเขียนระดับทางการของนักศึกษาในขอบเขตที่ศึกษา พบว่ามีจำนวน 91 ประโยค จำแนกเป็นประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายในหน่วยนาม 52 ประโยค ประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายในหน่วยกริยา 24 ประโยค ประโยคความซ้อนที่มี ประโยคขยายในหน่วยนามและหน่วยกริยา 15 ประโยค ดังนี้

1.1 ประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายในหน่วยนาม

ประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายในหน่วยนามปรากฏทั้งหมด 52 ประโยค ในงานวิจัยนี้พบว่า นักศึกษาใช้ประโยคขยายในหน่วยนามที่ใช้คำเชื่อม “ที่” นำหน้า 37 ประโยค ประโยคขยายที่ใช้คำเชื่อม “ซึ่ง” นำหน้า 8 ประโยค และประโยคขยายที่ใช้คำเชื่อม “อัน” นำหน้า 4 ประโยค ประโยคขยายที่ใช้คำเชื่อม ว่า นำหน้า 3 ประโยค เมื่อวิเคราะห์การใช้คำเชื่อม “ที่ ซึ่ง อัน” ในประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายในหน่วยนามในขอบเขตที่ศึกษา พบว่า คำเชื่อม ที่ ซึ่ง และ

อัน ใช้แทนกันได้ โดยใช้นำประโยคขยายในหน่วยนามทั้งที่เป็นประธาน กรรมตรงและกรรมรอง นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาใช้คำเชื่อม “ว่า” นำหน้าประโยคขยายในหน่วยนามอีกด้วย

1.2 ประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายในหน่วยกริยา

ประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายในหน่วยกริยาในงานเขียนระดับทางการของนักศึกษาปรากฏทั้งหมด 24 ประโยค โดยใช้คำเชื่อม “ว่า” มากกว่า “ที่” คือ ประโยคขยายที่ใช้คำเชื่อม “ว่า” มี 20 ประโยค ประโยคขยายที่ใช้คำเชื่อม “ที่” มีเพียง 4 ประโยค เนื่องจาก “ว่า” ใช้ นำหน้าประโยคขยายในคำกริยาทั้งกริยาที่เกี่ยวกับอารมณ์ การสื่อสาร การคิดและประสาทสัมผัส ส่วนคำเชื่อม “ที่” ใช้ได้กับคำกริยาบางคำ คือ กริยาที่เกี่ยวกับอารมณ์และกริยาแสดงอาการเท่านั้น

1.3 ประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายในหน่วยนามและหน่วยกริยา

ประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายในหน่วยนามและหน่วยกริยาที่ปรากฏในงานเขียนระดับทางการของนักศึกษาในขอบเขตที่ศึกษา พบว่า มักใช้คำเชื่อม “ที่” นำประโยคขยายในหน่วยนาม มากกว่าคำเชื่อม “ซึ่ง” และ “อัน” ส่วนประโยคขยายในหน่วยกริยามักใช้คำเชื่อม “ว่า” นำประโยคขยายมากกว่าคำเชื่อม “ที่”

สรุปได้ว่า ลักษณะประโยคความซ้อนในงานเขียนระดับทางการของนักศึกษาในขอบเขตที่ศึกษามักใช้คำเชื่อม “ที่” นำประโยคขยายในหน่วยนามทั้งที่เป็นประธาน กรรมตรงและกรรมรอง มากกว่าประโยคขยายที่ใช้คำเชื่อม “ซึ่ง” และ “อัน” ทั้งนี้คำเชื่อมทั้ง 3 คำ สามารถใช้แทนกันได้ และสื่อความหมายคล้ายคลึงกัน ส่วนประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายในหน่วยกริยา ส่วนใหญ่มักใช้คำเชื่อม “ว่า” มากกว่าคำเชื่อม “ที่”

2. หน้าที่ของประโยคขยายในประโยคความซ้อน

หน้าที่ของประโยคขยายในประโยคความซ้อนจำแนกได้เป็น 2 ชนิด คือ จำกัดความหมายของคำนามหรือนามวลี และเสริมความหมายของคำกริยาให้สมบูรณ์ ดังนี้

2.1 จำกัดความหมายของคำนามหรือนามวลี

หน้าที่ของประโยคขยายในประโยคความซ้อนในงานเขียนระดับทางการของนักศึกษาพบว่า มีการใช้คำเชื่อม “ที่ ซึ่ง อัน” นำประโยคขยายเพื่อจำกัดความหมายของคำนามหรือนามวลีให้แคบเข้า โดยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างประโยคหลักกับประโยคขยายทางขยายความ คำเชื่อมที่นำประโยคขยายที่พบว่าใช้มากที่สุด คือ คำเชื่อม “ที่” รองลงมา คือ “ซึ่ง” และใช้

น้อยที่สุด คือ “อัน” ตามลำดับ คำเชื่อมทั้ง 3 คำ ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์คือ นำประโยคขยาย เพื่อจำกัดความหมายของคำนามหรือนามวลีเหมือนกัน

2.2 เสริมความหมายของคำกริยาให้สมบูรณ์

ประโยคขยายทำหน้าที่เสริมความหมายของคำกริยาให้สมบูรณ์ เพื่อบอกเนื้อความของประโยค จากการศึกษาข้อมูลในประโยคความซ้อนของนักศึกษาพบว่า มักใช้คำเชื่อม “ว่า” นำประโยคขยายในหน่วยกริยา มากกว่าคำเชื่อม “ที่” “คำเชื่อม ว่า มักจะใช้เมื่อคำกริยาที่เป็นหน่วยหลักเป็นคำกริยาที่ต้องการประโยคมาช่วยเสริมความหมายให้สมบูรณ์” (นวรรธ พันธ์เมธา, 2527 : 142) โดยเฉพาะกริยาที่เกี่ยวกับอารมณ์ กริยาที่เกี่ยวกับการสื่อสาร กริยาที่เกี่ยวกับการคิด กริยาที่เกี่ยวกับประสาทสัมผัส ดังนั้น กล่าวได้ว่าเนื้อความในประโยคขยายช่วยบอกเนื้อความของหน่วยหลัก

3. ข้อบกพร่องของประโยคความซ้อนในงานเขียนระดับทางการของนักศึกษา

การศึกษาประโยคความซ้อนที่มีข้อบกพร่องในงานวิจัยนี้ พบข้อบกพร่องในการเขียนประโยคความซ้อน 3 ด้าน คือ ด้านการเรียบเรียงประโยค ด้านการใช้ประโยคขยายและด้านเนื้อความ ดังนี้

3.1 ข้อบกพร่องด้านการเรียบเรียงประโยค

ข้อบกพร่องด้านการเรียบเรียงประโยคความซ้อนในงานเขียนระดับทางการของนักศึกษา จำแนกเป็น 2 ลักษณะ คือ ประโยคเยิ่นเย้อและผิดไวยากรณ์ และการขาดหน่วยประโยค ประโยคความซ้อนที่มีข้อบกพร่องด้านประโยคเยิ่นเย้อและผิดไวยากรณ์ คือ การใช้คำซ้ำกันโดยไม่จำเป็น นอกจากใช้คำซ้ำกันทำให้ประโยคเยิ่นเย้อแล้วยังผิดไวยากรณ์ด้วย ส่วนการขาดหน่วยประโยคในประโยคความซ้อนทำให้ประโยคไม่สมบูรณ์ บางประโยคอาจสื่อความหมายไม่ชัดเจน คือ ขาดหน่วยกรรมตรงของประโยค

3.2 ข้อบกพร่องด้านการใช้ประโยคขยาย

ข้อบกพร่องด้านการใช้ประโยคขยาย มี 2 ลักษณะ คือ ใช้ประโยคขยายโดยไม่จำเป็น ประโยคจึงเยิ่นเย้อและใช้ประโยคขยายที่ไม่เข้ากับประโยคหลักจึงสื่อความไม่ได้

3.3 ข้อบกพร่องด้านเนื้อความ

ข้อบกพร่องด้านเนื้อความของประโยคความซ้อน คือ สื่อความหมายไม่ชัดเจนว่าต้องการสื่อถึงเรื่องใด หรือสื่อความไม่ได้ ทำให้การสื่อสารไร้ประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ประโยคความซ้อนที่มีข้อบกพร่องด้านการเรียบเรียงประโยค มี 2 ลักษณะ ได้แก่ใช้ประโยคเยิ่นเย้อและผิดไวยากรณ์ คือ ใช้คำและข้อความซ้ำกันโดยไม่จำเป็นและทำให้ประโยคผิดไวยากรณ์ ส่วนการขาดหน่วยประโยคคือขาดหน่วยกรรมทำให้ประโยคความซ้อน

สื่อความไม่ชัดเจน ส่วนข้อบกพร่องด้านการใช้ประโยคขยายคือใช้ประโยคขยายโดยไม่จำเป็นและใช้ประโยคขยายที่ไม่เข้ากับประโยคหลัก นอกจากนี้ ประโยคความซ้อนที่มีข้อบกพร่องด้านเนื้อความ ส่งผลให้ประโยคสื่อความไม่ชัดเจน ข้อบกพร่องเหล่านี้ล้วนส่งผลให้ประโยคความซ้อนไม่สมบูรณ์และผิดไวยากรณ์

อภิปรายผล

การศึกษาลักษณะประโยคความซ้อนในงานเขียนระดับทางการของนักศึกษา แสดงให้เห็นว่าในด้านการผูกประโยค นักศึกษาเขียนประโยคขยายเพื่อเสริมความหมายให้ประโยคสมบูรณ์ชัดเจนขึ้น โดยเลือกใช้คำเชื่อม “ที่” มากกว่า “ซึ่ง” และ “อัน” เพื่อจำกัดความหมายของหน่วยนามทั้งที่เป็นประธาน กรรมตรงและกรรมรอง สอดคล้องกับที่ นววรรณ พันธุมธา (2527 : 139) อธิบายไว้ว่า

ประโยคความซ้อนที่มีประโยคขยายในหน่วยนามจะมีคำเชื่อม ที่ ซึ่ง อัน นำหน้า เรามักเชื่อกันว่า ที่ ซึ่ง และ อัน ใช้แทนกันได้ ต่างกันเพียงว่า ประโยคขยายที่มี ที่ นำหน้า มีใช้มากกว่าประโยคขยายที่มี ซึ่ง หรือ อัน นำหน้า แต่ความจริง มีประโยคขยายมากมายที่ใช้ ที่ ซึ่ง และ อัน แทนกันไม่ได้

ในงานวิจัยนี้พบว่า คำเชื่อม “ที่” ใช้นำหน้าประโยคขยายมากกว่า คำเชื่อม “ซึ่ง” และ “อัน” แต่การใช้คำเชื่อม “ที่” “ซึ่ง” และ “อัน” สามารถใช้แทนกันได้ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับที่ ภาสสิณี ศรีหิรัญ (2524 : 54-55) กล่าวว่า “ที่ ซึ่ง อัน” มีบทบาททางไวยากรณ์คล้ายคลึงกัน 3 คำนี้ทำหน้าที่เหมือนกันคือ เป็นคำนำหน้าคุณาประโยค สามารถใช้แทนกันได้ คำ “ที่” ใช้ได้ทุกโอกาส แต่ที่ใช้บ่อยที่สุดคือเวลาสนทนา คำ “ซึ่ง” ใช้ในงานที่เป็นทางการหรือกึ่งพิธีการ เช่น ภาษาเขียนทั่ว ๆ ไป หรือในสุนทรพจน์ และใช้ในกรณีที่ต้องการเน้นข้อความที่ตามมาอีกด้วย ส่วนคำ “อัน” มีลักษณะที่เป็นพิธีรีตองและเป็นภาษาในทำเนียบวรรณคดี เห็นได้ว่า คำเชื่อม “ที่” ปรากฏมากที่สุด

งานวิจัยนี้ ข้อสังเกตนี้ชี้ให้เห็นแนวโน้มการใช้คำเชื่อมในประโยคความซ้อน คือ คำเชื่อมเหล่านี้สามารถใช้แทนกันได้และทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เหมือนกัน

กล่าวได้ว่า คำเชื่อม “ที่” ปรากฏมากที่สุดในการสนทนาและการใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ จนเกิดความคุ้นชินมากที่สุด ส่วนคำเชื่อม “ซึ่ง” ปรากฏในภาษาระดับทางการหรือกึ่งทางการ เช่น ในบทความทางวิชาการ ภาษาเขียนทั่วไป และคำเชื่อม “อัน” ปรากฏน้อยที่สุดในการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน คำเชื่อม “อัน” ปรากฏในภาษากวีหรือภาษาเขียนที่ต้องการเน้นความหมายและคุณค่า เพื่อสื่อความอลังการ ความยิ่งใหญ่ แสดงความไพเราะ สวยงาม

ส่วนที่พบว่ามีการใช้คำเชื่อม “ว่า” นำหน้าประโยคขยายในหน่วยนามด้วยนั้น คำเชื่อม “ว่า” น่าจะมาจาก “ที่ว่า” ซึ่งใช้นำหน้าประโยคขยายในหน่วยนาม เหมือนกับคำเชื่อม “ที่” นั่นเอง

ส่วนคำเชื่อม “ว่า” และ “ที่” นำประโยคขยายในหน่วยกริยา นักศึกษาเลือกใช้คำเชื่อม “ว่า” มากกว่า “ที่” เนื่องจากการเขียนตอบข้อสอบของนักศึกษาต้องแสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์วิจารณ์บทประพันธ์ ซึ่งต้องใช้คำเชื่อม “ว่า” นำประโยคขยายเพื่อบอกเนื้อความ เมื่อคำกริยาที่เป็นหน่วยหลักต้องการประโยคมาช่วยเสริมความหมายให้สมบูรณ์ ซึ่งสามารถใช้กับกริยาที่เกี่ยวกับอารมณ์ การสื่อสาร การคิดและประสาทสัมผัส นักศึกษาสามารถเลือกใช้คำกริยาเหล่านี้ในการสื่อความหมายได้มากกว่าคำเชื่อม “ที่” ทำให้ประโยคมีความหมายสมบูรณ์ ส่วนคำเชื่อม “ที่” ใช้ได้กับคำกริยาบางคำ คือ กริยาเกี่ยวกับอารมณ์และกริยาแสดงอาการเท่านั้น

ข้อบกพร่องของประโยคความซ้อนในงานเขียนระดับทางการของนักศึกษาในขอบเขตที่ศึกษาด้านการเรียบเรียงประโยค ด้านการใช้ประโยคขยาย และด้านเนื้อความ ส่งผลให้ประโยคความซ้อนผิดไวยากรณ์ การสื่อสารไร้ประสิทธิภาพ สาเหตุอาจเกิดจาก “ข้อสำคัญน่าจะอยู่ที่ความด้อยสมรรถนะทางภาษาและขาดทักษะการใช้ภาษาที่โยงกับความขาดทักษะของการคิดด้วย” (ดวงมน จิตรจันทน์, 2547 : 31) และผู้สื่อสารขาดความรอบคอบในการเขียนตอบข้อสอบ สอดคล้องกับการศึกษาเรื่อง “ประโยคความรวมในงานเขียนระดับทางการของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี” ของศรีอังการ ถาวโรฤทธิ์ (2544) ซึ่งอภิปรายผลการศึกษาไว้ว่า ข้อบกพร่องอาจเกิดจากนักศึกษาขาดทักษะในการคิดที่เป็นเหตุผล ขาดการจัดระเบียบความคิด หรือไม่สามารถกระทำได้ในเวลาสอบ

การศึกษาข้อบกพร่องของประโยคความซ้อนในงานวิจัยนี้พบว่า ประโยคความซ้อนที่มีข้อบกพร่องมีเพียง 15 ประโยค ถือว่าเป็นงานเขียนที่พบข้อบกพร่องน้อยเมื่อเทียบกับการศึกษาข้อบกพร่องในประโยคความรวมของ ศรีอังการ ถาวโรฤทธิ์ ซึ่งมีข้อบกพร่องหลายด้าน อาจเป็นเพราะงานวิจัยนี้เก็บข้อมูลจากการเขียนตอบข้อสอบของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ 3 ซึ่งเห็นได้ว่านักศึกษามีระบบความคิดที่เป็นตรรกะมากขึ้น เนื่องจากได้รับการฝึกฝนและพัฒนาทักษะการคิด

และการเขียนมาอย่างต่อเนื่องเมื่อเข้าศึกษาวิชาเอกและโทสาขาวิชาภาษาไทย จึงพบข้อบกพร่องน้อย

ดังนั้นการพัฒนาทักษะการคิดและการเรียบเรียงความคิดให้เป็นประโยคจึงมีความสำคัญมากในการเขียนประโยคเพื่อให้สื่อความหมายได้ชัดเจน ทั้งในระดับคำ ระดับหน่วยประโยค และความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยประโยค ควรคำนึงถึงความกระชับไม่เยิ่นเย้อ จึงจะสื่อสารมีประสิทธิภาพ

ผลจากการศึกษาข้อบกพร่องของประโยคความซ้อนในงานเขียนระดับทางการของนักศึกษานี้ น่าจะเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีเหตุมีผล และการเรียบเรียงความคิดให้เป็นประโยคตามโครงสร้างภาษาไทย ซึ่งจะส่งผลให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนด้านการเขียนในระดับทางการของนักศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. น่าจะมีการศึกษาการใช้ประโยคความซ้อนในงานเขียนบทความทางวิชาการหรืองานเขียนสร้างสรรค์
2. ควรนำผลการศึกษาในงานวิจัยนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการเขียนระดับทางการของนักศึกษาต่อไป